

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 138j § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia wzór pełnomocnictwa szczególnego oraz wzór pełnomocnictwa do doręczeń a także wzór zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tych pełnomocnictw, uwzględniając zakres pełnomocnictwa i dane identyfikujące mocodawcę, w tym jego identyfikator podatkowy oraz dane identyfikujące pełnomocnika mając na celu uproszczenie zgłaszania pełnomocnictwa oraz pewność ustalenia zakresu działania pełnomocnika.

W obecnym stanie prawnym istnieje obowiązek złożenia pełnomocnictwa do akt sprawy (art. 137 § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa). Osoba, która zamierza występować w postępowaniu jako pełnomocnik strony musi złożyć do akt konkretnej sprawy pełnomocnictwo lub jego odpis. Jednak obowiązujące przepisy nie przewidują obowiązku odrębnych formularzy pełnomocnictwa szczególnego czy do doręczeń, a także poinformowania o odwołaniu, wypowiedzeniu czy zmianie tych pełnomocnictw. Wobec tego nie funkcjonują wzory takich pełnomocnictw.

Przepisem art. 1 pkt 98 ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1649) dodano w Ordynacji podatkowej nowy Rozdział 3a Pełnomocnictwo. Przedmiotowe rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia, o którym mowa w art. 138j § 1 pkt 2 ustawy – Ordynacja podatkowa. Celem projektowanego rozporządzenia jest określenie wzorów pełnomocnictwa, umożliwiających ustanowienie pełnomocnika szczególnego oraz pełnomocnika do doręczeń. Natomiast określenie wzoru zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tych pełnomocnictw umożliwi poinformowanie organu podatkowego o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tych pełnomocnictw. Przedmiotowe rozporządzenie umożliwi wdrożenie instytucji pełnomocnika szczególnego oraz pełnomocnika do doręczeń, a w konsekwencji ułatwi kontakty podatników, płatników oraz inkasentów z administracją podatkową.

Instytucja pełnomocnika szczególnego usprawni przebieg postępowania podatkowego oraz uprości reprezentowanie strony przez pełnomocnika. Również instytucja pełnomocnika do doręczeń usprawni przebieg postępowania podatkowego prowadzonego wobec osób przebywających czasowo za granicą, w państwie nie będącym państwem członkowskim, uprości również reprezentowanie strony przez pełnomocnika.

W załączniku nr 1 do rozporządzenia został określony wzór pełnomocnictwa szczególnego - PPS-1 Pełnomocnictwo szczególne.

W sekcji A projektowanego wzoru pełnomocnictwa należy wskazać organ, do którego składane będzie pełnomocnictwo. W sekcji B wzoru pełnomocnictwa przewidziano bloki, w których należy podać dane identyfikacyjne podatnika (płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej lub wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej), ustanawiającego pełnomocnika szczególnego, takie jak dane identyfikacyjne, adres, dane kontaktowe.

W bloku B.1. przewidziano pola 6 i 7, które należy wypełnić gdy podmiot ustanawiający pełnomocnika szczególnego będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać numer i serię paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny oraz kraj wydania dokumentu.

W sekcji C wzoru pełnomocnictwa PPS-1 podaje się dane pełnomocnika upoważnionego do działania we wskazanej sprawie podatkowej lub innej wskazanej sprawie należącej do właściwości organu podatkowego lub organu kontroli skarbowej.

W bloku C.1., C.2. i C.3. należy wskazać dane pełnomocnika, takie jak: dane identyfikacyjne, adres do doręczeń czy dane kontaktowe (nr telefonu, faxu czy adres poczty elektronicznej – podanie informacji w bloku C.3. nie będzie obowiązkowe).

W bloku C.1. przewidziano pola 24 i 25, które należy wypełnić gdy ustanowiony pełnomocnik będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać numer i serię paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny oraz kraj wydania dokumentu.

We wzorze pełnomocnictwa szczególnego PPS-1 przewiduje się, że pełnomocnicy zawodowi (adwokat, radca prawny, doradca podatkowy) będą obowiązani wskazać adres elektroniczny tj. adres w systemie teleinformatycznym wykorzystywany przez organ podatkowy (blok C.1. pole 26). W przypadku nierezydentów nieposiadających identyfikatora podatkowego wskazanie adresu elektronicznego jest obowiązkowe, jeśli nie wskazują adresu do doręczeń w kraju. W pozostałych przypadkach adres elektroniczny podaje się fakultatywnie. Jednakże wypełnienie pola 26 przez pozostałych pełnomocników będzie oznaczało wniesienie o doręczenie za pomocą środków komunikacji elektronicznej pism w sprawie wskazanej w części D (informacja zamieszczona w przypisie 3) do pola 26).

Zakres obowiązywania pełnomocnictwa szczególnego należy określić wypełniając pole 41 w sekcji D wskazując konkretną sprawę podatkową lub inną sprawę należącą do właściwości organu podatkowego lub organu kontroli skarbowej.

Natomiast w sekcji E przewiduje się oświadczenia podatnika (płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej lub wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej) o upoważnieniu osoby wymienionej w części C do reprezentowania podatnika w sprawie, wskazanej w części D. Pod oświadczeniem ustanawiający pełnomocnika szczególnego składa podpis oraz uzupełnia datę. W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej podaje się także stanowisko osoby podpisującej formularz PPS-1 (pola 44, 48 i 52 w sekcji E).

Zgodnie z częścią IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783, z późn. zm.), opłacie skarbowej podlega dokument stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa lub prokury oraz jego odpis, wypis lub kopia – od każdego stosunku pełnomocnictwa (prokury), natomiast zwolnieniu podlega jedynie dokument stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa oraz jego odpis, wypis lub kopia, jeżeli dotyczy podpisywania deklaracji podatkowych składanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Z tego względu w projektowanym wzorze pełnomocnictwa PPS-1 szczególnego przewidziano pola na odpowiednią informację. W sekcji F przewidziano pola na umieszczenie informacji o uiszczeniu opłaty skarbowej lub informacji o dołączeniu dowodu zapłaty w terminie nie później niż w ciągu trzech dni od chwili powstania obowiązku jej zapłaty (pole 55). Pole 56 należy wypełnić w przypadku zaistnienia przesłanki ustawowej niepodlegania opłacie skarbowej bądź przesłanki zwolnienia z tej opłaty wskazując podstawę prawną wyłączenia lub zwolnienia. Dla osób, które ubiegają się o zwolnienie z opłaty i przedstawią zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa, przewidziano możliwość zaznaczenia na pełnomocnictwie, że dołączają do pełnomocnictwa zaświadczenie zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o opłacie skarbowej.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia został określony wzór pełnomocnictwa do doręczeń PPD-1 Pełnomocnictwo do doręczeń.

W sekcji A projektowanego formularza PPD-1 należy wskazać organ, do którego składane będzie pełnomocnictwo do doręczeń. W sekcji B należy podać dane identyfikacyjne podatnika (płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej lub wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej), ustanawiającego pełnomocnika do doręczeń, takie jak dane identyfikacyjne, adres, dane kontaktowe.

W bloku B.1. przewidziano pola 6 i 7, które należy wypełnić gdy podmiot ustanawiający pełnomocnika do doręczeń będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać numer i serię paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny oraz kraj wydania dokumentu.

W sekcji C należy wskazać dane identyfikacyjne pełnomocnika do doręczeń.

W bloku C.1., C.2. i C.3. należy wskazać dane pełnomocnika takie jak: dane identyfikacyjne, adres do doręczeń czy dane kontaktowe (nr telefonu, faxu czy adres poczty elektronicznej – podanie informacji w bloku C.3. nie będzie obowiązkowe).

W bloku C.1. przewidziano pola 24 i 25, które należy wypełnić gdy pełnomocnik do doręczeń będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać numer i serię paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny oraz kraj wydania dokumentu.

W wzorze pełnomocnictwa do doręczeń PPD-1 przewiduje się, że pełnomocnicy zawodowi (adwokat, radca prawny, doradca podatkowy) będą obowiązani wskazać adres elektroniczny tj. adres w systemie teleinformatycznym wykorzystywany przez organ podatkowy (blok C.1. pole 26). W przypadku nierezydentów nieposiadających identyfikatora podatkowego wskazanie adresu elektronicznego jest obowiązkowe, jeśli nie wskazują adresu do doręczeń w kraju. W pozostałych przypadkach adres elektroniczny podaje się fakultatywnie. Jednakże wypełnienie pola 26 przez pozostałych pełnomocników będzie oznaczało wniesienie o doręczenie za pomocą środków komunikacji elektronicznej pism w sprawie wskazanej w części D (informacja zamieszczona w przypisie 3) do pola 26).

W sekcji D należy określić zakres obowiązywania pełnomocnictwa do doręczeń wskazując sprawę podatkową lub inną sprawę należącą do właściwości organu podatkowego lub organu kontroli skarbowej, w której został ustanowiony pełnomocnik do doręczeń (pole 40).

Natomiast w sekcji E przewiduje się oświadczenia podatnika (płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej lub wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej) o upoważnieniu osoby wymienionej w części C do doręczania pism wskazanych w części D. Pod oświadczeniem ustanawiający pełnomocnika składa podpis oraz uzupełnia datę. W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej podaje się także stanowisko osoby podpisującej formularz PPD-1 (pola 43, 47 i 51 w sekcji E).

W sekcji F przewidziano pola na umieszczenie informacji o uiszczeniu opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa lub o dołączeniu dowodu zapłaty w terminie nie później niż w ciągu trzech dni od chwili powstania obowiązku jej zapłaty (pole 50). Pole 51 należy wypełnić w przypadku zaistnienia przesłanki ustawowej niepodlegania opłacie skarbowej bądź przesłanki zwolnienia z tej opłaty wskazując podstawę prawną wyłączenia lub zwolnienia. Dla osób, które ubiegają się o zwolnienie z opłaty i przedstawią zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa, przewidziano możliwość zaznaczenia na pełnomocnictwie, że dołączają do pełnomocnictwa zaświadczenie zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o opłacie skarbowej.

W załączniku nr 3 do rozporządzenia został określony wzór zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa szczególnego - OPS-1. Zawiadomienie o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa szczególnego.

Zawiadomienie OPS-1 może być złożone zarówno przez osobę ustanawiającą pełnomocnika szczególnego (tj. przez podatnika, płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej lub wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej) w przypadku odwołania lub zmiany pełnomocnictwa, jak również przez pełnomocnika

szczególnego w przypadku wystąpienia powyższych przesłanek lub w przypadku wypowiedzenia pełnomocnictwa przez pełnomocnika.

W sekcji A projektowanego formularza należy wskazać organ, do którego składane będzie zawiadomienie (pole 2). Należy też w polu 3 określić osobę składającą zawiadomienie (ustanawiający pełnomocnika czy sam pełnomocnik) oraz cel złożenia zawiadomienia tj.: odwołanie, wypowiedzenie lub zmiana pełnomocnictwa.

W sekcji B wzoru zawiadomienia OPS-1 przewidziano bloki, w których należy podać dane identyfikacyjne podatnika który ustanowił pełnomocnika szczególnego oraz adres i dane kontaktowe (podanie nr telefonu, faxu czy adresu e-mail w bloku B.3. nie będzie obowiązkowe).

W sekcji C należy wskazać dane odwoływanego pełnomocnika, pełnomocnika wypowiadającego pełnomocnictwo lub pełnomocnika, którego dane zostały zmienione tj. dane identyfikacyjne, adres do doręczeń i dane kontaktowe (podanie nr telefonu, faxu czy adresu e-mail w bloku C.3. nie będzie obowiązkowe).

W bloku C.1. przewidziano pola 24 i 25, które należy wypełnić, gdy pełnomocnik szczególny będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać numer i serię paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny oraz kraj wydania dokumentu.

We wzorze zawiadomienia OPS-1 przewiduje się, że pełnomocnicy zawodowi (adwokat, radca prawny, doradca podatkowy) będą obowiązani wskazać adres elektroniczny tj. adres w systemie teleinformatycznym wykorzystywany przez organ podatkowy (blok C.3. pole 26). W przypadku nierezydentów nieposiadających identyfikatora podatkowego wskazanie adresu elektronicznego jest obowiązkowe jeśli nie wskazują adresu do doręczeń w kraju.

W kolejnych sekcjach D, E, F przewidziano odpowiednie oświadczenia podmiotu składającego zawiadomienie OPS-1: oświadczenie podatnika o odwołaniu pełnomocnictwa szczególnego (sekcja D), oświadczenie pełnomocnika o wypowiedzeniu pełnomocnictwa szczególnego (sekcja E) oraz oświadczenie o zmianie pełnomocnictwa i zakresie zmian (sekcja F). Zmianie mogą podlegać dane identyfikacyjne wykazane w części C w polach 22 - 39, w tym adres do doręczeń i dane kontaktowe. W sekcjach tych wskazuje się także dzień, z którym nastąpiło odwołanie, wypowiedzenie lub zmiana pełnomocnictwa.

Sekcja E została rozbudowana w taki sposób, aby umożliwić złożenie dodatkowego oświadczenia przez pełnomocnika będącego zawodowym pełnomocnikiem, który wypowiedział pełnomocnictwo szczególne, czy został zwolniony przez mocodawcę z obowiązku działania za stronę w ciągu dwóch tygodni od wypowiedzenia (pole 42 – należy zaznaczyć odpowiedni kwadrat). Zgodnie z brzmieniem art. 138i § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa adwokat, radca prawny lub doradca podatkowy, który wypowiedział pełnomocnictwo, będzie obowiązany działać za stronę jeszcze przez dwa tygodnie, chyba że mocodawca zwolni go od tego obowiązku. Powyższe rozwiązanie zapewnia bezpieczeństwo procesowe stronie w sytuacji wypowiedzenia pełnomocnictwa, zatem istotne będzie zamieszczenie w zawiadomieniu OPS-1 dodatkowego oświadczenia pełnomocnika o tym, czy został zwolniony z obowiązku działania za stronę, czy też jeszcze przez dwa tygodnie od wypowiedzenia pełnomocnictwa jest obowiązany do reprezentowania dotychczasowego mocodawcy.

W sekcji G pod oświadczeniami przewidziano miejsce, w którym osoba składająca zawiadomienie OPS-1 podaje imię i nazwisko, składa podpis oraz wskazuje datę. W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej podaje się także stanowisko osoby podpisującej formularz OPS-1 (pola 47, 51 i 55).

W załączniku nr 4 do rozporządzenia został określony wzór zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa do doręczeń - OPD-1 Zawiadomienie o odwołaniu, wypowiedzeniu, zmianie pełnomocnictwa do doręczeń.

Zawiadomienie OPD-1 może być złożone zarówno przez osobę ustanawiającą pełnomocnika do doręczeń (tj. przez podatnika, płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej lub wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej) w przypadku odwołania lub zmiany tego pełnomocnictwa, a także przez pełnomocnika do doręczeń w przypadku wystąpienia powyższych przesłanek lub w przypadku wypowiedzenia pełnomocnictwa przez pełnomocnika.

W sekcji A projektowanego formularza należy wskazać organ, do którego składane będzie zawiadomienie (pole 2). Należy też w polu 3 określić osobę składającą zawiadomienie (ustanawiający pełnomocnika czy sam pełnomocnik) oraz cel złożenia zawiadomienia, tj.: odwołanie, wypowiedzenie lub zmiana pełnomocnictwa.

W sekcji B wzoru zawiadomienia OPD-1 przewidziano bloki, w których należy podać dane identyfikacyjne podatnika, który ustanowił pełnomocnika do doręczeń oraz adres i dane kontaktowe (podanie nr telefonu, faxu czy adresu e-mail w bloku B.3. nie będzie obowiązkowe).

W sekcji C należy wskazać dane odwoływanego pełnomocnika, pełnomocnika wypowiadającego pełnomocnictwo lub pełnomocnika, którego dane zostały zmienione, tj. dane identyfikacyjne, adres do doręczeń i dane kontaktowe (podanie nr telefonu, faxu czy adresu e-mail w bloku C.3. nie będzie obowiązkowe).

W bloku C.1. przewidziano pola 24 i 25, które należy wypełnić gdy pełnomocnik do doręczeń będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać numer i serię paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość lub inny numer identyfikacyjny oraz kraj wydania dokumentu.

We wzorze zawiadomienia OPD-1 przewiduje się, że pełnomocnicy zawodowi (adwokat, radca prawny, doradca podatkowy) będą obowiązani wskazać adres elektroniczny, tj. adres w systemie teleinformatycznym wykorzystywany przez organ podatkowy (blok C.3. pole 26). W przypadku nierezydentów nieposiadających identyfikatora podatkowego wskazanie adresu elektronicznego jest obowiązkowe jeśli nie wskazują adresu do doręczeń w kraju.

W kolejnych sekcjach D, E, F przewidziano odpowiednie oświadczenia podmiotu składającego zawiadomienie OPD-1: oświadczenie podatnika o odwołaniu pełnomocnictwa do doręczeń (sekcja D), oświadczenie pełnomocnika o wypowiedzeniu pełnomocnictwa do doręczeń (sekcja E) oraz oświadczenie o zmianie pełnomocnictwa i zakresie zmian (sekcja F). Zmianie mogą podlegać dane identyfikacyjne wykazane w części C w polach 22 - 39, w tym adres do doręczeń i dane kontaktowe. W sekcjach tych wskazuje się także dzień, z którym nastąpiło odwołanie, wypowiedzenie lub zmiana pełnomocnictwa.

Sekcja E została rozbudowana w taki sposób, aby umożliwić złożenie dodatkowego oświadczenia przez pełnomocnika będącego zawodowym pełnomocnikiem, który wypowiedział pełnomocnictwo do doręczeń, czy został zwolniony przez mocodawcę z obowiązku działania za stronę w ciągu dwóch tygodni od wypowiedzenia (pole 42 – należy zaznaczyć odpowiedni kwadrat). Zgodnie z brzmieniem art. 138i § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa adwokat, radca prawny lub doradca podatkowy, który wypowiedział pełnomocnictwo, będzie obowiązany działać za stronę jeszcze przez dwa tygodnie, chyba że mocodawca zwolni go od tego obowiązku. Powyższe rozwiązanie zapewnia bezpieczeństwo procesowe stronie w sytuacji wypowiedzenia pełnomocnictwa, zatem istotne będzie zamieszczenie w zawiadomieniu OPD-1 dodatkowego oświadczenia pełnomocnika o tym, czy został zwolniony z obowiązku działania za stronę, czy też jeszcze przez dwa tygodnie od

wypowiedzenia pełnomocnictwa jest obowiązany do reprezentowania dotychczasowego mocodawcy.

W sekcji G pod oświadczeniami przewidziano miejsce, w którym osoba składająca zawiadomienie OPD-1 podaje imię i nazwisko, składa podpis oraz wskazuje datę. W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej podaje się także stanowisko osoby podpisującej formularz OPD-1 (pola 47, 51 i 55).

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych. Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Wstępna ocena zgodności z prawem Unii Europejskiej – materia regulowana przedmiotowym rozporządzeniem nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej z chwilą jego przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów. Zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu rozporządzenia organ wnioskujący udostępnia projekt w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.